

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 9.

27. feb.

Lětnik 8.

1898.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy šobotu w Šmolerjez knihicziščežerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Invocavit.

Př. 91, 15. 16.

„Wón woła šo ke mni, dha chzu jeho wušlýchecž; ja šym pschi nim w nusy, ja chzu jeho wutorhnyč a t czešczi postajicž. Za chzu jeho našycžicž s dolhim žiwjenjom a chzu jemu šjewicž šwoje šbože“, s tutymaj šchtucžkomaj jedyn a džewjeczdzěšateho psalma šapocža šo tutu njedzelu w starym čašu mšcha. „Wón woła šo ke mni“, to je po lačanskim „Invocavit“, a wot teho je džepnišcha njedzela šwoje mjeno dostała a wobkhowala: Invocavit. Njane nadobne šłowa šu, kotrež šwjaty psalmišta nam s tym pschitwoła, šłowa bohate na trošchtu w nusy, a derje hódne teho, šo tež my je nětko šebi rospominamy, hdyž na wulku nusu šebi pomyšlimy a na hórke czerpjenje našeho šnješa a šbožnika šesom šhryšta.

Wulka nusa a czerpjenje! Ach, šchtó mjes wami, moji lubi šchešcžijenjo, njemohł šam powjedacž wo tym hórkim czerpjenju, kiž je tež jemu šo štało? Někotryžtuliz dyrbi w pocze šwojeho woblicža džei wote dnja wot ranja hacž do wječora dželacž, šo by šebi dohnył, wot czehož móže wón a jeho lubi žimi byčž! Někotryžtuliz na dolhim bolostnym šhorym ložu leži a jeho bojenja nochzedža pschewstawacž, šhorocž šo nješčoncžicž! A šajka to nusa a štyštnocž, hdyž šurowa ruka šmjercze jeneho abo drugeho tych lubych wot jich lubych přecž wošnje: šarschimaj lube džěcžatka, mandželštemu lubu mandželštu, bratrej lubu šotru, štarej macžerzy lubowaneho šyna a šeziwjerja. Ach, šak

wjele mohł wam hišcže wupowjedacž wo nusy a czerpjenju tuteho šwěta, tuteho doła žalocže.

Toła, hdyž tež je našcha nusa wulka došč, hdyž tež šo nam hubjenje wjedže, šmeli teho dla šadwelowacž, šmeli teho dla šami šwojemu žiwjenju tónž štajicž, šak to hušto došč, Bohu žel, w našchim čašu šo štanje? D ně, to budž daloko wot naš; my dyrbimy wocžakowacž a šo špuščecž na hnadne wotpomhanje šmilneho Boha, kiž je našche wukhowanje štajnje a pschezo, teho wšchhomóžneho, kiž šam pomhacž móže a budže. Pschetož šak praji šwjaty špěwač w přeczdzěšatym psalmje? „Wołaj šo ke mni w čašu teje nusy, dha chzu ja cze wumoz a ty dyrbišch mje šhwalicž.“ Albo šak reła w našchim tercze: Wón woła šo ke mni, dha chzu jeho wumoz, ja šym pschi nim w nusy. Šaj, šchtóž pod pschitryčom teho najwjšchšcheho šedži a pod šhlódkom teho wšchhomóžneho pschewywa, tón rjeknje temu šnješej: Moja nadžija a mój hród, mój Bóh, na šotrehož ja šo špuščezam.

A nětko, moji lubi, hdyž tam horjekach trónuje tón Bóh teje lubocže, kiž šak rad pomha tym, kiž šu w nusy, czeho dla šak wjele šchešcžijanow šadwěluje? To jeno teho dla, dokelž jeneje wulkeje nusy, najwjetšcheje, nješnaja, šwojeje hrěščneje nusy. Šrěch štupi mjes naš a našcheho Boha, wón džěli naš wot Boha, wón da nam šabycž, šo wón je našch Wótečez, kiž je šmilny a hnadny a wot wulkeje dobroty, šak šo móžemy jeho šameho šo bojecž. Šak šhodžimy šami bjes Boha, bjes pomozy, a hdyž nusa a czerpjenje na naš pschidže, njepošnajemy w šwojej

stwjerdnjenej wutrobje, so šu to Bože brédki k našchemu lépschemu, a hušto doščj k hrobleje wutrobje to praščenje šlyšchisch: S čim šym šebi to šašlužil? A tola, moji lubi pšhecželjo, my šmy hrěšchnizy, w hrěchach podjeczi, w hrěchach narodženi, w hrěchach kłodžili, a nješmy ničžo šašlužili hačž šame kšostanje, kaž to našch Dr. M. Luther wupraji. Ale jene nam pomha wot tutych derje šašluženyh kšostanjow, to je, so pošnajemy a šo wušnajemy našchich hrěchow, a šprawnu pčututu čzinimy. Šeli so my pať našche hrěchi wušnajemy, dha je wón šwěrnny a prawy, so nam te hrěchi wodawa a wuczičzi naš wot wšchitkeje njeprawdoščje. O moji lubi, dha pošnajmy a wušnajmy šo našcheje wulkeje nušy, našcheje hrěšchneje nušy; pošnajmy, so našche hrěchi nješmy k wulicženju.

Ale hladajmy tež š dowěrenjom horje na našcheho hnadneho a šmilneho Boha, a modlmy šo še šwěrneje wutrobje š tamnym zlonikom: Šnježe, budž mi hrěšchnikej hnadny. A wón budže tebi je wodawacž, a „runje tať budže wješeloščj w njebešbach na jenym hrěšchniku kiz pokutu čzini pšched džewjecž a džewjecždžefacž prawymy, kotšiz pokuty njepotrjebaju.“

A hdyž nuša tuteho žiwjenja na tebe pšchidže, pošnaj: to je Bože rošwucženje k twojemu lépschemu, pšchetož kohož tón Šnješ lubo ma, teho wón powuczi, a jemu wšchitke wězy k lépschemu šlužja. Šlajče, tón šbóžnik je tež kłodžil pšches wulku nušu, čžerpjenje a wumrjecže, ale tón Šnješ je jeho pšche wšcho powyškil a je jemu mjeno dať, kotrež pšche wšchitke mjena je, so bychu šo w Šesufowym mjenje poklakowale wšchitke kolena tych, kiz w njebešbach a na šemi a pod šemju šu, a wšchitke šajški pošnale, so Šesuf Šhryštuš tón Šnješ je k čžeszi Boha teho Wótza.

Wšchaf pšches tyšchnoščje našch pucž k tebi dže.

Teho dla wojumy, bėdžmy šo a čžerpmy, so bychmy tež my tu křonu wěčneho žiwjenja dostali. Pšchetož:

Šchtóž njewojuje, tón křonowany njebudže. Šamjen.
kand. Wanka w Delnim Wuješdže.

Romski njewólnik.

(Pofracžowanje.)

„Mały Šelta“, tať narjeknychu jemu jeho šobunjewólnizy, bėšche wšchudžom rad widžany. Mjes jeho šobunjewólnikami bėšche mjenujzy jedny, kotryž bėšche Arwina š wošebitej radoščju wob- ledžbowal. Arwinowa ščžerplicwoščj, šlutniwoščj a wutrajnoščj bėchu jeho čžasto š čžicha šahorike. Bėšche to Armejna, a jemu rekachu Šafel. Šdyž bėšche něhdy pšches šrijedžnokrajne morjo jěť, bėchu jeho Romjenje lapnyli a šajeli. Šafel wušnamjenješche šo pšched druhimi njewólnikami najbóle pšches šwoju wjetšchu šdžłanoščj. Wón šnajješche mnohe rěče, čžitajšche knihe grješkich šwětnych mudryh, a čžitacž móž, to bėšche tehdy něšto porědne. Šafel šamón móžješche žyle štawy najwurjadnišchich grješkich špišacželow š hlowny pšchednjješčj. Šeho wuštojnoščj njebėšche potajna wostala, haj wón bėšche w Šorwinowym domje wošebicže pšchijomne měštno dostal. Wón bėšche tať rjez knihownik šwojeho knjeja. Čžyšche Šorwin šwoju knihownju wo jenu knihu powjetšchicž, dha měješche ju Šafel wotpišacž. Porědko bėšche Armejna něhđže druhđže nadeicž, hačž so w něšajšch knihach čžitajšche. Šódla grješkich knihow čžitajšche wón tež něšotre špišy, kotrež bėšche šebi je židowškeho kraja šobu pšchinješčj. Šušto bėšche hižo špntal, so by šo š Arwinom štowajškil; tola tón bėšche jeho kručze wot- potajal. Šunu šedžješche Arwin pšched wjecžorom w šahrodže še šwojimi nalutowanymy pjenješami. S wješelom a radoščju klinko- tajšche š nimi. S wjetšcha bėšche to wjecžor po šwjatofu jeho naj- wjetšcha šabawa, hdyž móžješche šebi šwoje pjenješy pšchelicžicž. Tať čžini drje tež kóždy nahrabnik a šupak; tola hólzowe šwješeljenje nad šwojim nalutowanymy měješche nadobniškeho podložka.

Arwin runje licžješche, hdyž jeho něšajki žuni hólž něžnje

poštrawi: „Měr budž š tobu!“ Poštróženy wobhladny šo hólz, a šchtó šteješche pšched nim? Šafel to bėšche, a jeho woblicžo křyjješche njebeški měr. Wješele nad tym, so bė jeho šamoženje rjenje rošrostlo, bėšche wrota k Arwinowej wutrobje wotewřilo a š wješelom: „Budž mi witany!“ poštrawi wón Armejna š ruku. Šórny šo wobaj žiwje roščžowajšchaj. Arwin bėšche wšchón šwješeleny, so móže někomu šwoje horjo, šwoju minyloščj, ale tež šwoju nadžiju na wumóženje š njewólništwa wupowjedacž. Šólz pať bėšche šórny pšntyl, kať kšětije bėšche šo Arweinowe mješwočžo pokšmurilo.

„Dwěluješ ty nad tym, so šo mi nje poradži, mje a moju macž š njewólništwa wufupicž?“ woprašča šo Arwin.

„Šad tym ja njedwěluju; wšchalo tvoju wutrajnoščj šnaju. Ale šchto to tebi pomha! Ty romške wobštejnoščje hiščeže nje- šnajješ, lubiški pšhecželko. Wěriš ty šuano, so tebi Šorwin dowoli, so šmėšch šo šašo do Armoriki wrěčicž? Dha šo wulzy mylišch! Wšchitzy čžile ludžo jako našch knješ dóndu šórny abo pošdžijšcho na prošchěřtowo. To woni derje šnaja, a šuano šo to tež š Šorwinom šórny štanje. Šotom dyrbja jeho šwo wušwobodženi šeziwicž, kóždy po šwojich mozach. Ty dyrbišch potajšim w Šomje wostacž, njewólnik wostanjješch šwoje žiwje dny, jenož so šo čži puta podlěšcha.“

„To mi wšchaf ničžo nješchodži“, wotmolwi Arwin špěšchnje, „wšchalo móžu potom še šwojeje macžerju hromadže byčž. Šotom budžemoj šebi powjedacž wo našchich štatofach a wo našchim kraju, wo našchim nanu a wo bratru, a ja čžzu“, tať powjedajšche š wocžichnjenyh hólžom dale, „šwoju brón wótšicž, jeli bychu šo šuano hdy šbožownišche dny wrěčike.“

„To rěka dny wječženja?“ wotmolwi Šafel něžnje.

„Šaj, dny wječženja!“ To prajiwšchi Arwin poškoczi. „Šašchi druidža (mėšchnizy) šu nam šlubili, so našch wěčžni bohoyo š wotročžłowštwa wumóžu! Dny wušwobodženja nam šesthadžaja. Šotom čžemy rowy našchich lubych š křwju hordnyh nadutyh Šomjanow pokřepicž. Šafelo, ja wēm, hđže je mój nan pokšowany, jeho row budže čžěwjenišchi, dýžli purpurna Šorwinowa toga (= romški plajščj).“

Arwin rěčješche še šahorjenjom, ruku wupšchestrěwšchi, jako by hižo wjecžazy mjecž w nej džeržal. Šdyž Arwin taťle rěčješche, křyjješche Šafelowe mješwočžo najlubošnišcha něžnoščj. Dłěšchi čžaj na Arwina pohladawšchi, šarěčža wón š něšajšim lubošnym hólžom jandželej podobny, taťle: „Šubujče šwojich nješchecželow, žohnujče tych, kotšiz waš šakliwaju! Wodajče, dha budže wam wodate! Bože šłóncžto šesthadža šym a pěknyh, a Šóh ščžele dešččžif prawym a njeprawym!“

Ša dobo wón mjelčješche, šam k šebi prajiwšchi: „To je ša njeho hiščeže pšche šabe. Arwin špuščeža šo hiščeže na šwoje džiwje mozy, wón poššelštowo njerosumi, kotrež luboščj pšchijowjeda. Šóh jeho dušchu bješ dwěla hiščeže dobudže.“ Wón štany, šawali šo do šwojeho wólmaneho kwicža a woteńdže š potulenej hlowny.

Arwin hladajšche še špodžiwanjom dolho ša nim, šdachu šo jemu tola tamne šłowa jako šynki š žušeho, nješnateho kraja! „Wječžicž šo čžzu!“ tať wolašche hólž w Arwinowej wutrobje, „wodajče!“ šyncžachu jemu Šafelowe šłowa hiščeže dolho we wušchomaj. Wón džješche lehnycž. Šórny wobjima jeho šłódko španje. Šošpjet wuhlada wón Šafela wo šnje.

(Pofracžowanje.)

Dwaj europiskaj pšhibohaj.

Maťo ludži je mješ kšchescžijanami, kotšiz šebi, hdyž šo wo pšhibohach a pšhiboštwje rěčzi, hnydom myšlili njebychu daloko pšches morjo k pošanam, kaž by tam jenicžzy to měštno byťo, hđžež bóške napominanje še Šinai: „Ty njedyrbišch druhich Bohow mēcž pšchi mni!“ by hiščeže šwoju pladžiwosčj měťo. A tola tež našch lud w šwojich pšchiwěrach hiščeže něšto pohaniške na šebi nješe, a kóždy wot naš, na kotrymž džiw noweho narodženja pšches Božu hnadu hiščeže dokonjany njeje, nješe niz jenož jeneho, ale wšchelakich pšhibohow w šwojeje wutrobje a wopruje jim, boji šo jich, měšto teho so by šo Boha wušche wšcheho bojal, lubuje jich, měšto teho so by Boha wušche wšcheho lubowal, dowěri šo jim, měšto teho so by šo Bohu wšchón dowěriť; duž je jemu na- pominanje še Šinai runje tať nušne, kaž šraelskim džječžom w puščžinje, kaž dženkša hiščeže pohanam. Šchtóž na tym dwěluje, pošłuchaj na historiju, kotraž je šo pšched něhđže šchtyržycžimi lětami w Šannoverškej wšy podala.

Bur dawa psches roboczana hromadu jemje wot swojeje role wotwohcz. Na dobo saklinknje pod dzelaczernym lopaczom, a won se semje dwaj srotej wuhreba, kotrejz pak staj so sczornikoj, tola pak je posnac, so je to dobre sloto. Wjesele je wulke. Won t burej khwata a wo tym powjeda, schoz je namaka. Ton bur pak je jedyn wot tych, kotiz maja, hacz runje su scheszejienjo, petajnje we wutrobje jeneho pschiboha kedzo. Wola njeho rclafche won mamon, a won posbeze i dobom swoj hlob a praji: „Te pjenjesy su twoje, pschetoz wone su so na twojej roli namakale.“ Ale hlaj, tez w roboczanowej wutrobje ma swoje hudo a hlob, a praji: „Sloto je twoje! Ton bur je shubil njeje, teho dla tez zaneho prawa na nje nima!“ Bur a roboczani so swadzitaj, a temu skemu njepsczechzelej su durje wotewrene. Prjedy beschtaj bur a roboczani kaz bratraj w merje hromadze ziwaj byloj, wot teho czafa dzetaj bebi i pucza, kamo hduz so w Bozim domje seudzetaj, so hnew njeshubi, — a hduz so hnew njeshubi, tam won pschibowa. Duiz so Bozich fluzbow sdalujetaj, a jich zyle duchowne ziwjenje je w strasche wotemrjecz. To je ton sly nje-pscheczcl naczinil. Ale ton, kotryz njeje nasche njesmjertne dusche se sachodnym hleborom abo slotom, ale se swojeje drohej kwiu wufupil, dzela i czicha na wutrobje roboczana. Seho swedomnje praji: „Te pjenjesy twoje njesy.“ Seho stara mamonska mysl chze je twjerdze dzerzecz. Won dze k swojemu duchownemu, jemu wschitko sjewi, a swerny duschowpajty, jako prawy sobudzelacz Bozi, jemu czisze woczy wotewri wo jeho hrech, a jako so jeho roboczani prafchesche: „Schto mam czinic?“ wotmolwi duchowny: „K burej dyrbischi hic, jeho wo woadcze profy, jemu jene teju sloteju dacz a jemu prajic, so to druhe tez sshowacz njechajch, ale so chzesch jo sa mizionstwo dacz; hduz pak bebi jo won zada, sy hotowy, jemu tez to druhe dacz.“ Won tak czinjeseche. Nctko bebi myslisch, so besche netko mer hotowy? Ale czlowika wutroba je khrobka a jara bojasliwa — schto moze ju doposnac? Czemna mruczalka leha so na burowe wobliczo, jako won roboczanomu recz safljshi; mera polne pohladanje a lubosze polne slowa jeho swedomnje trjehja, ale njepsczechesli hlob w nim wola: „To je hejchlerstwo.“ W jeho wutrobje so wari, a won njesamozje ani ruku k sjednanju poszczic, ani wot sloteho puszczic. Duiz ton roboczani w sprawnym bratrowskim smyslenju rjelnje: „Proschi teho Knjesa, so by tebi moz dal, jemu jo daricz.“ To slowo sapshimnje bura, won czuje wabjenje swojeho Boha. Ale tez ton sly nje-pscheczcl so saho hiba a nuts reczi: „Czinisch-li to, potom sy hejchler, pschetoz ty to i wutrobu njezczinisch!“ A konz jeho bedzenja je to rosjudzenje: Ty chzesch pjenjesy sshowacz a je posdzischo khudym dacz. Wo sdaczu jeho swedomnje mer namaka. Ale ton, k kotremuz so hjo David modlesche: Czemnoscz czemna pola tebje njeje! Kapa w nozy tez wo burowe wutrobine durje, i nim wofebje reczi, so won wot swojeho lehwa stanje, na kolena padnje a wola: „Knjesze, wumoz mje wot mojeho sloteho! Bozo, budz mi hreschnikej hnadny!“ Potom dze won k temu roboczanej, jeho wo woadcze profy, a njedzclu dzetaj wobaj k swojemu duchownemu a jemu tej slotej pschinjebetaj. Prjedy beschtaj jesu pschibohaj byloj, netko staj malej woporaj k dzatej sa tu wulku hnadu. Wot teho czafa dzetaj wobaj jako bratraj temu jenemu wotthnjenemu konzkej napscheczivo, kotryz staj nadzijomnje netko dozpijoj. Duchowny pak tej slotej mizionstemu towarstwu pofla i tym napishom: Dwaj europiskaj pschibohaj.

Dziwny wobjed.

Leto 1816 besche sa nemsli kraj a wofebje Wirtembergsku deschezowe leto. Eso sdajche, kaz by slonczo swoje blyschczate wobliczo na pschezo pschitrycz chzulo. Khude znz so ani njebechu pschi mokrym wjedrje domoj khowacz mohle, najwjazh wontach na polu konz wja. Duiz nasta wulka drohota, kajkaz byla njeje, kaz dolho ludzo pomnichu. Szjo nashmu besche tak malo khleba a bernow, so na wschelafich mestnach jabluka i muku hromadze pjeczechu, so bychu muku lutowali. Najwjetschi schodzenk dozpi drohota nalczjo 1817. Tykazy bechu sadwelowanju blifto. Wschudjom pokasowachu so tydzen a hbrje sezhwki hloda we wofuchnjenju a pomichitkownej slabosczj czela a kamo ludzo rosoma sbychu, so mofesche so kmjercz, hduz sloncznje pschindze, jako kame wumozjenje i teho sruidneho bycza wobhladacz.

W tym lecze besche we wirtembergskim mesche khuda wudowa i dzewjecz dzeczimi ziva. S njeuwstawazej dzelawosczu a slutniwosczu besche dotal bebjje a swoje dzeczj i czesczu pschenjesla.

Ale w tym czafe wschodnje pschibowazeje drohoty wona, kaz tykazy druhich, sloncznje do tajleje wustosczje pschindze, so dyrbjesche jene ranje swoje dzeczj bjes knedanja wostajicz a jim prajicz, so niczo wjazh nima a tez njewz, i wotkal by schto dostala. To wschaf so dzeczom wericz njechajche a jene praji: „Haj, maczi, czeho dla njeidzeczje k buram? Sa fljshach, so su burjo, kotiz maja hischje zylu brozen polnu zita.“ — „To moze bycz, moje dzeczjo“, wona wotmolwi, czi pak niczo njedawaja. Wczera hakle wot jeneho fljshach, so niczo njeja, doniz kofde sornjatko kroscha njeplaczj.“ — „Ale“, druhe rjelnj, „ja bym tez fljshalo, so se Stuttgarta zyle donzy polne muki a khleba do kraja won sezelu; czeho dla bebi my po niczo njechodzimy?“ — „O dzeczj“, dzesche macz, „te pschindu tam na czorny lez, hduz je nusa najwjetscha, jow pak niczo njepscchindze a teho dla so wot czlowjekow niczo nadzczj njetriebamy. Nam dyrbi Boh pomhacz, hewaf kmj shubjeni. Teho dla woadczje so k njemu, so by so nad wami kmilil.“ Duiz bechu wone sshowacz a rosenidzechu so. Macz pak, kotraz do prjedy widzesche, so budze jim pschipolednju tak malo neschto dacz moz kaz rano, pschewinycz njemofesche: Staroscz a stysnoscz ju pschewaschtej a jej besche kaz Hagarie w pusczinje, jako bu se swojim kynom Smaelom wuhnata a pola Bersaby so sabludzi a zaneje wody wjazh w bleschi njemofesche. Tehdom rcla wo nej: „Wona polozj teho hclza pod jedyn schtom a woteidze a byny so nasdala napscheczivo njemu tak daloko jako nehde se schipom jedyn tclicz moze, pschetoz wona dzesche: „Sa njemozu hladacz na wumrjecze teho mlodzenza. A byny so napscheczivo njemu, a posbechny swoj hlob a plafasche.“ Tak so tez tej wudowje dzesche; wona njemofesche niczo hacz plafacz a ruzh lamacz.

Mjes tym bu pschipolednju, hduz by hewaf blido kryla. Na dobo, jako so zalosczjo a sadwclujo prafchesche: „Schto sapocznu?“ w jejnym snutskownym rcla: „Seno kryj blido a daj Bohu so sa wobjed staracz!“ Tak wona czinjeseche. Wona talerje na blido jestaja a schle prisdne, kajkez bechu. Potom wona dzeczj sawola a praji: „Bofezje, dzeczj, wuspewajmy paczerje a sekydajmy so sa blido!“ Dzeczj, kotrez prisdne schle widzachu a bebi myslisch njemozachu, kajki budze to wobjed, so dziwajo pschindzechu a kofde so na swoj blaf stupi. Duiz macz ruzh stynny a spewasche: „Pschincz, Knjesze Jesu, budz nasch hofcz a pozohnuj, schtoz sy nam wobradzil. Hamjen.“

Ton kamj dzej rano besche samozity, bohobojasny bur we wsh, 4 hodziny sdalenej, i tym schpruchom wotuczil: „A Abraham rano sahe stany“ a ta mysl, kotraz jemu pschi tym pschindze, besche: „Slod je netko tak wulki. Kclko khudych ludzi budze, hduz dzej sahwita, hclodnych wotuczicz a so prafchecz: Schto budzemy jesch? A knano su tez wudowy a syroty mjes nimi, kotiz po khlebe wolaaja. Ty pak masch muki a khleba, butry a jejow doscz. Ty dyrbischi czinicz kaz Abraham a sahe stanycz a wot twojeho sbytkneho tym hclodnym neschto pschinjese.“ — Won stany, wja mech, natyka do njeho muku, khleb, butru a jeja a i nim woteidze. Sdze dyrbjesche jon njescz, drje njewjedzesche, ale won bebi mysljesche: „Ton Knjes tebje hjo powjedze, so na prawy blaf pschindzesch.“ Tak dzesche won se swojim mechom a khodzo hladasche po wschch twarjenjach horje, hacz jeho njeby snutskowny hlob do teho abo druheho doma pokasal. Ale won niczo njesaflyshi. Duiz bebi mygli: „Ssnano w blizschi wsh“, — a tam pschischedschi, so saho roshladowa. Ale w nim wschitko czishe wosta. Duiz saho mygli: „Ssnano w druhej wsh!“ a dale dze. Mech pak sapoczja po neczim czeski bycz, so bebi won mysljesche: „Haj, hduz bych ja wjedzal, so mam jon tak daloko njescz, njebych tak wjele nuts natykal.“ Tola to so wjazh pschemenicz njehodzesche a duiz jon sezepliwje dale njesesche a saho psches wjek pschindze. Sloncznje besche hacz do mesta dschol, i meschczanskimi wrotami jastupi a pocza bebi twarjenja wobhladowacz. Te pak bechu wschitke wulke a rjane, so bebi praji: „Haj, dyrbjala so hakle w tychle rjanach a wulkich nusa sapoczecz a we wschch druhich wshach, psches kotrez sy twoj mech njesl, njedyrbjala zana nusa bycz?“ Tola ledy besche netre kroszele schol, duiz rclafche w jeho snutskownym: „Tam nuts!“ Wjeschly w tej nadziji, so swoju wobczesnoscz sloncznje wotbudze, won jastupi, a ton hlob, kotryz besche w bebi safljshal, jeho k durjam dowjedze. Won durje bjes klapanja wotewri, zonu i dzewjecz dzeczimi se stynknjenmaj rukomaj wokoło blida stejecz wohlada, a hischje to slowo „Hamjen!“ safljshi. Pschewatany won mech dele staji a snutskownje hmuty rjelnje: „Sow wam ton Knjes neschto k jedzi sezele!“ a tak khetsje so

sažo šhubi, kaž bēšche pšchischol. Wón njewjedžesche, sčtō ta žona bēšche a kaf i tej šwōjbu stejesche, a tōn hlōb jemu wobšwēdeži, so je Bōh tak mēcz chzyl. Wudowje i tymi džewjecz džēczi njebasche so wón, hač runje bēšche bur šwoblekany, šamy čłowjek bycz, ale kaž jandžel i njebyš pōšlauy. Šwjata bojoscz jej pšches dušchu pšchēndže, a šawostaji njewuhafliwy šaczischcz wo škutkowanju šmilneje ruki teho šbōžnika nad nami a nad našchim žiwjenjom.

Šjecz lēt pošdžišcho bušchtaj bur a wudowa sažo hromadže wjedženaj a šo šejnaschtaj. Duž šo to hudanczko pšched jeju woczomaj rošjašni, a wonaj šebi, kaž husto šo wohladašchtaj, niz jenož na wulku nusu w lēče 1817, ale tež na wjetšchu pomoz wot hortach pomyšlišchtaj, kotraž šo kaž šlōnczko pšches mrōczalki dobywa, hdyž my na njeho šwōju nadžiju stajimy, kiž je prajil: „Wolaj šo te mni w čašu teje nusy, dha chzu cze wumōz.“

Wšhelate i blista a i daloka.

— Wulki krašny wobras našcheho nješapomniteho wōtczinza Šmišcha je wušchol. Wón je jara rjenje wutrechjeny a placzi jenož 1 hr. 25 np. To budže rjana pycha w našchich šerbškich domach. Ubi Šserbja! kupče šebi tōn rjany wobras! Wón dyrbał w kōždym šerbškim domje widžecz bycz. To žada šebi džakownoscz i našchemu drohemu Šmišchej, kotryž je šwoje žyle žiwjenje wažil na nješprōžniwe prōžowanje šo našch šerbški lud. Wobras je w Budyščinje pola knjesa Šsmolerja dostacz, kaž tež pola redaktora našcheho „Rombaj Bōh“ (adreša: Pastor Goltšich, Kleinbauhen bei Plieškowitz).

— Šandženu pōndželu wječor w 6 hodž. wotdžerža Łuziske provinzialne towarštwō ša šnutschowne mišionštwō šwōju lētnu šhromadžišnu w Budyščinje. Šdyž bēšche mēštopšchedšyda direktorija knjes farač ryczeč Šakub i Nješwaczišla nutru modlitwu wušpewał, powita pšchedšyda knjes hamški hejtman dr. Šempel czeščenych pšchitomnych, špominasche i džaknymi šlowami na teju dweju šobustawow direktorija, kotrejž staj w šandženym lēče wumrjeko. To staj našch wōtczinž knjes farač D. Šmišch, kotryž je 31 lēt i mēštopšchedšydu byl, a knjes šchulski radžiczel Rabiz, kotryž bēšche i pokladnikom. Lētnu rošprawu poda knjes farač Šābler. Š rošprawy i krotka našpomniny, šo je wōdžerštwō Marcžineho wustawa w Budyščinje, kotrejž mēšesche tež našch luby Šmišch, dobroczimje knjes tajny žyrtwinski radžiczel Šeller na šo wšal. Wón špomni na žohnowane škutkowanje našcheho šerbškeho lutherskeho knihowneho towarštwā, kotrejž dobre pobožne knihe w našchim ludu roššchēria. Šlicžbowanje na 1896 a 1897 cžitasche nowy knjes pokladnik rēcznik Šachja. Šlicžbowanje bu ša prawe pōšnate. Na to džeržesche nam knjes diaconus Dr. Šōlcž krašny pšchednošchl wo „evangeliškich džēlacžerškich towarštwach.“ Wón, kiž šam wulke evangeliške džēlacžerške towarštwō w Draždžanach namjeduje, staji šebi w pšchednošchku to praschenje „Šchto šmy my?“ a wotmolwi šebi we wuloženju: 1. ludžo, kotšiz pšched krotkim hišchēze njebēchu; 2. ludžo, kotšiz bychu dawno hižo bycz dyrbjeli; 3. ludžo, kotšiz Bōhu džakowano nētko škutkuj a 4. ludžo, kotšiz maja hišchēze wjele dokonjecz. Na kōnzu šwōjeho pšchednošchka napominasche knjes rēcznik šo i tym praschenjom šabjeracz, hač njebychu šo tež w našchej Łuzicy tajle džēlacžerške towarštwā ša-žozicž hodžile, dokelž šu wone najšpšcha brōn pšchecžiwō nješpšchecželštim žolmam šozialdemokratow. Wulzy šwješelaze je, šo šo wubjerny pšchednošchl do cžišchēža poda, a šo mōža šo na tele wašchnje te krašne myšle do luda roššchēricž. Wšchetož wušnacž šo dyrbi, šo bēšche šhromadžišna hubjenje wopytana, hdyž na wažnoscz wēžy šameje džiwamy. Wōšebje mōžesche šo woczakowacz, šo by jich wjazy i pšchekupškeho a pšchemyšloweho šchtanta pšchischlo, dokelž dyrbješchējich pšchedmjet pšchednošchka na prēnim mēštnje jimacz.

— W bližšchim čašu tež druha komora nowemu šakonjeju wo wobšadženju duchowniškich mēštnow, kotryž je lōni šynoda wuradžila a pšchiwšala, pšchihlošuje, hdyž je prēnja komora njedawno šwōju pšchesjenoscz wuprajila. Šo tym nowym šakonju budže žyrtwina wušchinoscz prēnje 5 mēštnow, kotrejž šo wuprōšnja, šama hješ wōlbny žyrtwinskeho prjōdkštejerštwā wobšadžicž. Tajle wobšadženje pał šmē šo ša 30 lēt jenož juntrōcz štacz. Šdyž šo po tajšim mēštno do 30 lēt sažo wuprōšni, ma šo po štarym wašchnju wobšadžicž, šo kollator tšjōch poruczi, a žyrtwinske prjōdkštejerštwō jeneho i nich wušwoli.

— Towarštwō ša šnutschowne mišionštwō w Šakškej je sažo

lēcžaze łopjeno wudalo ša kollektu, kotraž ma šo 1. pokutny džēš šberacz. Tole łopjeno šo tež w šerbškej rēczu wuda. To je wēšēze jara hōdne, šo pšchedšydstwo na našche šerbške wōšady džiwā; w tym šjewi šo rjane pšchipošnacze, šo šu šo šerbške wōšady i bohатыm pšchinoschkom pšchi kollekcze wobdžēlile. Wažmy šebi tu czešcz a šdžeržmy ju šebi i tym, šo sažo bohаты dar woprujemy ša šwōjaty škut šnutschowneho mišionštwā.

— Wōšma lētna rošprawa Bethlehemskeho wustawa w Delnjej Wšasožny je wušchla. My šmy w šandženym lēče rošhlad podali wo tym žohnowanym wustawje, w kotrymž hubjene a šhorowate džēczi šhudnych štaršchich lētny pšchēbytk i šwōjemu woczerštwjenju a pošhljenju namakaja. Wustaw je w lēče 1897 sažo 119 džēcžom tu wulku dobrotu wopokajacz mohł. W twarjenju šamym dyrbi šo pšchetwarjenje mašivny šhōd a pšchitwar i pošlju cžinicž. W nalēczu budže i Wōžej pomozu wšchitko dokonjane, a wustaw budže hišchēze lēpje šwōju pšchihlošchinoscz dopjelnicž mōž.

Šesuwōny šrwawny pōt.

Šlōb: Šo krotkim bēdženju.

Łuf. 22, 44.

Šōj dušcha i woliwoej horje
A je špodžiwanjom pohladaj,
Šak Šesuf w modlenju šo hori,
To šwōjim hrēcham winu daj!
Wopomni, šchto Šesuf cžini wšcho,
Šrej poczi šo, šrej poczi šo.

Šjew. Šan. 14, 19. 20.

Šoh' widžu ja tu na jēšorje,
Šsej barbi draštu cžerwjenu?
Šoh' šlyšchu ja šo i Bōhu wōlacž?
Šchto bēdži šo tu je šmjercžu?
Šsy ty to luby Šesuf?
Šchto je cži tole cžinił wšcho?

2 Mōš. 17, 6.

Še Mōššaka kij, kiž cze bije?
Šchto tajku cžežu nošycz mašch,
Šo šo tak woda i tebe lije
A šrwawny pōt šo pocžicž dašch?
D to šu moje hrēchi wšchē,
Šo šo tak šyššnje pocžesche.

Šaj tutōn pōt tōn wobšwēdcžuje,
Šchto nacžinił šym tebi ja,
A tuta šrej tež pokajuje,
Šak mašch ty cžežke cžerpjenja;
Še moje cžežke šhrēschenja,
Še šu, kiž šyšš cži nacžinja.

Daj, šo by twoja kōžda kapka
Mā na wutrobu kapala,
A wōšchēw mi do dušche šak'la
Miz tuta študžēš šaprah'la,
Šdyž hrēchow cžeža cžišchēzi mje,
A wšchitka mōž mi šahinja.

Šdyž junu šo we šmjercži pocžu,
Šchzyl mi dacž twōj pōt i wužitku;
Šdyž bēdžu šo, do roma krocžu,
Mjech i twojej šrwju šo pošhluju;
Š teju pōndu šbōžny se šwēta,
To je mōj trošcht a nadžija. Ernst Šelāš.

Šserbški jubilejn šrala Wlbertowj fond.

Dotal nahromadžene: 777 hr 35 np. Dale šu škladowali:

ff. wucžer Šesuf we Wotrowje 5 hr; wucžer Šmij w Šdžerje 3 hr; i Šhwacžiz 38 hr, a to: Šušchla, Šiwatž, Šipka, Šelka, Šrowž, Šchotta a Šrael po 1 hr., wucžerjej Wicž s a Šybal a Šhwacžicžanške šerbške towarštwō po 10 hr., Šrōšt 20 np., Łowka 50 np. a Šowak 30 np.; Madlena Šwešerowa w Budyščinje 50 np.; dr. Š. Muta, wchjchi gymm wucžer w Šreibergu 50 hr.; jedn šobustaw jubilejneho wubjerka 3. pšchinoschkl 10 hr., (1.—3 hrom 50 hr.); nētkoši Šserbja i Šiloz pšches g. p. Šruhla 3 hr. 30 np.; — Šromadže 887 hr. 15 np.

Mjena daricželow a jich darow šo pošdžišcho wōšebje woczischēža a šo šralej pšchepodadža.

Š najwutrobnišchim džakom Šommer, pokladnik.